

Ann Turid Opstad

Fra: Wenche Vagle [wenche.vagle@ils.uio.no]
Sendt: 16. september 2009 21:14
Til: Post Forskerforbundet
Kopi: Forskerforbundet ved UiO
Emne: Forslag til høringsuttalelse ifm ny strålevernforskrift
Vedlegg: hoerBrevFraHOD_29_06_2009.pdf; hoerForslagStraalevernForskift.pdf; hoeringsInstanser.pdf; Høring-strålevernforskrift.doc

Forskerforbundet,

Jeg er medlem av Forskerforbundet, tilknyttet via Forskerforbundet UiO.

Forskerforbundet er høringsinstans ved den nye strålevernforskriften, som er ute på høring med frist 1. oktober. Jeg legger ved de aktuelle dokumentene og tillater meg også å komme med et forslag til en uttalelse. Jeg videresender også en mail med vedlegg om den internasjonale konferansen om EMF (elektro-magnetisk stråling) i Stavanger 17. november, som det vises til i forslaget til høringsuttalelse.

Det som er kritisk, er at det i det nye forslaget til revidert grenseverdi for høyfrekvent stråling ikke er gjort noen endring i forhold til den normen som nå gjelder, den såkalte ICNIRP-normen (referanse: ICNIRP 1998. Guidelines for limiting exposure to time-varying electric, magnetic, and electromagnetic fields. *Health Physics*, April 1998, Volume 74, Number 4, 494-522).

Flere og flere land i Europa verksetter reguleringer som begrenser strålingsnivået for befolkningen. Dette skjer etter at EU-parlamentet vedtok en resolusjon der det sterkt oppfordrer sine medlemsland til å implementere en "føre var"-politikk som blant annet innbefatter at alle institusjoner innenfor utdanning, helsetjenester, barne- og eldre-omsorg er strålefrie (European Parliament resolution of 2 April 2009 on health concerns associated with electromagnetic fields (www.europarl.europa.eu/parliament.do)). EUs initiativ kom etter at Bioinitiative-rapporten (www.bioinitiative.org) ble publisert i 2007. Denne rapporten er en metastudie, som sammenfatter forskningsresultater fra rundt 2000 studier om virkningen av elektromagnetiske felt på menneskers helse. Kort fortalt viser rapporten at høyfrekvent stråling er mye mer biologisk aggressiv enn tidligere antatt.

Land som Sveits, Italia, Belgia, Østerrike, Kina og Russland har allerede innført mer restriktive grenser for stråleverdier, mens Norge altså holder fast på den foreldete ICNIRP-normen fra 1998, også i forslaget til ny strålevernforskrift (kapittel V, paragraf 34, s 10). Denne normen ble opprinnelig utarbeidet for å beskytte el-montører fra akutte helseeffekter og oppvarming som følge av korttidsstråling, hvilket er en helt annen problemstilling enn den Norges samlede befolkningen står overfor i dag med bestråling 24 timer i døgnet fra mange forskjellige strålekilder på ulike frekvenser i det høyfrekvente spekteret. Grenseverdien etter ICNIRP-normen er 10 millioner mikrowatt per kvadratmeter, mens Bioinitiative-rapporten fra 2007 foreslår en drastisk reduksjon til 100 mikrowatt per kvadratmeter innendørs og 1000 utendørs, samtidig som den antyder at verdiene sannsynligvis bør reduseres ytterligere ut ifra den kunnskapen vi i dag har om hvordan den elektromagnetiske strålingen griper inn i det elektriske informasjonssystemet til levende organismer. Faktisk har en operatør som Telenor på eget initiativ pålagt seg selv en maksverdi for stråling som utgjør 1/100 av den verdien Statens strålevern/ICNIRP opererer med. Et slikt tiltak fra industrien sier sitt om hvor mye den gjeldene normen er verdt.

Min bakgrunn for å engasjere meg i denne saken er at jeg tilhører de stråleskadde, altså de el-overfølsomme, med alle de plagene og begrensningene el-allergien innebærer. Antallet el-overfølsomme i befolkningen øker eksponensielt – i takt med den enorme økningen vi har hatt i strålekilder og samlet strålebelastning fra omkring 1990 og framover.

Kontakt meg gjerne for ytterligere informasjon! Enten på mail eller på telefon 67 14 45 65 (strålenivået på campus på Blindern er så høyt at jeg for det meste bruker hjemmekontoret).

Mvh,

01.10.2009

Wenche Vagle

Institutt for lærerutdanning og skoleutvikling, Universitetet i Oslo

Department of Teacher Education and School Development, University of Oslo, P.O.box 1099 Blindern,
0317 Oslo

E-post/e-mail:

wenche.vagle@ils.uio.no

Dato 2009

Det Kongelige Helse- og Omsorgsdepartement
Email; postmottak@hod.dep.no
Boks 8011 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 200902457/-VM

HØRINGSUTTALELSE OM FORSLAGET TIL NY STRÅLEVERNFORSKRIFT

Anmodning: Primært at forslaget til ny strålevernforordning trekkes, sekundært at høringsfristen utsettes til 01.05.2010.

Vi viser til høringsbrev fra HOD datert 29.6.2009 om strålevern og bruk av stråling og også til forslaget til ny strålevernforordning. Vi anbefaler primært om at forslaget trekkes og at nytt forslag koordineres med det arbeid som for tiden foregår innenfor EU. Sekundært anbefaler vi at høringsfristen utsettes til 01.05.2010.

Vår primære anbefaling

EU-parlamentet, EU-parlamentets helse- og forurensnings komité, EU-kommisjonen og EU's miljøvernmyndighet EEA vurderer i disse dager hvorvidt ICNIRP's anbefaling av grenseverdier er egnet til å beskytte EU's innbyggere mot helseskader fra ikke-ioniserende stråling (EMF). Hovedårsaken er, som ICNIRP i sine retningslinjer selv sier, at det per dato ikke finnes vitenskapelig grunnlag for å etablere sikre grenseverdier for langtidseksponering fra ikke-ioniserende stråling. De eksponeringsanbefalinger som ICNIRP gir, har en maksimal eksponeringstid på 30 minutter. Naturlig nok legger ICNIRP derfor bare vekt på SAR-effekten. Grenseverdi anbefalingen til ICNIRP forutsetter en forøket kroppstemperatur før de kommer til anvendelse. En vedvarende kunstig forøket kroppstemperatur utgjør uten tvil en meget stor risiko for befolkningens liv og helse. Når det gjelder stråling fra ikke-ioniserende strålekilder kan vi imidlertid ikke være sikre på at negativ påvirkning på menneskers helse kan utelukkes selv ved lave effekter. Kunnskapsstatusen på området er stadig uklar. Vi viser til internasjonale forskningsprosjekter og metastudier som EU's Reflex-studie (www.verum-foundation.de/reflex), Interphone-studien (www.next-up.org) og Bioinitiative-rapporten (www.bioinitiative.org).

Norske myndigheter søker generelt å samordne seg med EU-landene når det fremkommer kunnskap som kan fremme innbyggernes liv og helse. Slikt samarbeid er for eksempel allerede etablert innenfor det ioniserende fagfeltet. Det vil derfor være noe underlig om Helse- og Omsorgsdepartementet reviderer gjeldende strålevernforordning uten å ta hensyn til det arbeidet som nå pågår i EU. I tillegg kan man nevne at mange, både i Norge og i Europa ellers, stiller seg skeptiske til ICNIRP-normen. Det er heller ingen ting i forskriftsutkastet som tilsier at det haster så veldig med å få ut den nye revisjonen. Vi anmoder derfor om at Helse- og Omsorgsdepartementet utsetter revisjonen i påvente av en formell avklaring fra EU's

organer hva gjelder behovet for nye eksponeringsgrenser for ikke-ioniserende stråling. Eventuelt at man søker å koordinere revisjonen med det arbeidet som foregår i EU's organer, for på denne måten å dra nytte av den fagkunnskapen EU's organer har innenfor det ikke-ioniserende fagfeltet.

Vår sekundære anbefaling

Hvis Helse -og Omsorgsdepartementet ikke ønsker samordning med EU-landene hva gjelder grenseverdier for ikke-ioniserende stråling, ber vi om at det tas hensyn til utfallet av den internasjonale konferansen om helse og elektromagnetiske felt som arrangeres i Stavanger 17. november i år (se vedlegg). Her vil noen av verdens fremste forskere og autoriteter på området være med på å legge frem vitenskapelig begrunnede argumenter for at dagens ICNIRP-grenser bør utgå av hensyn til befolkningens liv og helse. Det er grunn til å tro at de anbefalinger som legges fram på denne konferansen, vil være med å danne grunnlag for reduserte eksponeringsgrenser for ikke-ioniserende stråling både i EU og andre steder i verden. Det er ventet at de nye anbefalingene vil bli publisert i løpet av januar 2010. På dette grunnlag ber XXX om at høringsfristen utsettes til 1 mai 2010, slik at Helse- og omsorgsdepartementet, Statens strålevern, norske myndigheter for øvrig og ikke minst politikerne får anledning til å sette seg inn i de nye anbefalingene og det aktuelle materialet, før strålevernforskriften eventuelt oppdateres.

Avklaring

Vi anmoder Helse.- og omsorgsdepartementet om tilsvarende så snart som mulig. Ved et eventuelt avslag ber vi om at høringsfristen settes til 30 dager etter at vi har mottatt avslaget.

Med hilsen
Høringsinstansen

Ann Turid Opstad

Fra: Wenche Vagle [wenche.vagle@ils.uio.no]
Sendt: 16. september 2009 21:19
Til: Post Forskerforbundet
Kopi: Forskerforbundet ved UiO
Emne: FW: International EMF conference Stavanger 2009
Oppfølgingsflagg: Følg opp
Status for flagg: Grønn
Kategorier: Finnes i DM; 0
Vedlegg: International EMF Conference Stavanger 2009.pdf

Forskerforbundet,

Her kommer mailen og vedlegget om konferansen i Stavanger.

Mvh,

Wenche Vagle
Institutt for lærerutdanning og skoleutvikling, Universitetet i Oslo
Department of Teacher Education and School Development, University of Oslo, P.O.box 1099 Blindern,
0317 Oslo

E-post/e-mail:
wenche.vagle@ils.uio.no

----- Original Message -----

From: Thomas J Middelthon <<mailto:thomas.jacob.middelthon@lyse.net>>
To: Thomas J Middelthon <<mailto:thomas.jacob.middelthon@lyse.net>>
Sent: Monday, September 14, 2009 11:39 PM
Subject: International EMF conference Stavanger 2009

1. 17. november 2009 arrangeres en større internasjonal konferanse i Stavanger der temaet er elektromagnetisk stråling og helse. Konferansen er en helt spesiell anledning til å bli faglig oppdatert om dokumenterte helseeffekter fra trådløs teknologi som mobiltelefoner og trådløse nettverk. Vedlagt finner du en kort orientering om konferansen med påmeldingsinformasjon. Endelig program vil bli distribuert om kort tid. Du ønskes velkommen til Stavanger!

2. I dag 14. Sept avholdes en høring i den amerikanske kongressen med tema helsemessige effekter som følge av bruk av mobiltelefon. Dette er nok et bevis på at stadig flere amerikanske forskere, politikere og andre tar temaet alvorlig. Dette er MEGET interessant og høringen kan du se/høre her, http://cspan.org/Watch/Media/2009/09/14/HP/R/23091/New+Study+Warns+of+Cell+Phone+Cancer+Evtnt+her+http://www.c-spanarchives.org/library/index.php?main_page=product_video_info&tID=5&src=atom&atom=todays_events.xml&products_id=288879-1. Det er MEGET interessant materiale som presenteres.

3. Merk at både mobiltelefonantenner, trådløse telefoner og trådløse nettverk avgir stråling av tilsvarende type. Det vil være fornuftig å tenke føre var og allerede nå begrense eksponering, dette gjelder særlig for barn.

4. Merk ellers dagens anbefaling om å ta en titt på www.monanilsson.se som er listet nedenfor. Hun har samlet en del meget interessante

01.10.2009

nyheter på sin nettside.

Et ønske og håp i forbindelse med valget er at vår nye (?) helseminister tar dette tema langt mer alvorlig enn det som har vært tilfelle i siste periode.

Mvh
Thomas J. Middelthon

Miljøvernforbundet Stavanger EMF
- Aksjon mot høyfrekvent elektromagnetisk stråling

Dersom du støtter arbeidet for å etablere lavere grenseverdier for elektromagnetisk stråling – meld deg inn i Norges Miljøvernforbund som arbeider aktivt med dette viktige temaet www.nmf.no
<<http://www.nmf.no>>

Mennesker som rammes av el-overfølsomhet får ofte dårlig/misforstått hjelp gjennom helsevesenet i Norge. FELO er organisasjonen for el-overfølsomme i Norge. For mer informasjon se www.felo.no
<<http://www.felo.no>> .

Et utvalg av aktuelle linker på nettet:

www.bioinitiative.org < http://www.bioinitiative.org > bra, let frem summary !)	Bioinitiative (viktig og meget
http://electromagnetichealth.org/ < http://electromagnetichealth.org/ > "folkeaksjon" mot stråling, mye info	Amerikansk side,
www.felo.no < http://www.felo.no >	Norsk forening for el-overfølsomme
http://www.kampanjenmot3g.org/ < http://www.kampanjenmot3g.org/ >	Svensk kampanje mot 3G mobiltelefoni
http://www.microwavenews.com/ < http://www.microwavenews.com/ >	Amerikansk side med mengder av informasjon om EMF
www.monanilsson.se < http://www.monanilsson.se > iherdig med temaet EMF	Svensk journalist som jobber
www.nmf.no < http://www.nmf.no >	Norges Miljøvernforbund
http://powerwatch.org.uk/ < http://powerwatch.org.uk/ >	Engelsk organisasjon som informerer om EMF
http://www.radiationresearch.org/ < http://www.radiationresearch.org/ >	Engelsk initiativ, meget bra side med mye info om EMF
www.safewireless.org < http://www.safewireless.org >	Dr Carlos informasjonsside
www.tryggmobil.no < http://www.tryggmobil.no > og mye informasjon	Norsk side med mobilprodukter
http://www.vagbrytaren.org/ < http://www.vagbrytaren.org/ >	Svensk riksförening mot helseskadelig stråling
www.voreboernsfremtid.dk < http://www.voreboernsfremtid.dk >	Dansk side som informerer om farer ved EMF
http://wifischools.org.uk < http://wifischools.org.uk >	Engelsk side om wi-fi i skoler
http://expelcelltowers.org < http://expelcelltowers.org >	Amerikansk aksjon mot mobilmaster nær skoler
www.mobilmog.se < http://www.mobilmog.se >	Svensk side om mobilstråling
www.hir.nu < http://www.hir.nu > meninger om høyfrekvent	Tidligere Ericsson ansatt forsker har

Electromagnetic fields and health: Science pointing to new biologically-based guidelines

Internasjonal konferanse på Clarion Hotel i Stavanger 17. november 2009

Norge har i dag ingen forskningsaktivitet knyttet til biologiske effekter av elektromagnetisk stråling. Vi har heller ingen forskere som har markert seg internasjonalt i arbeidet for å fremskaffe økt kunnskap om elektromagnetiske felt og helse. Norske myndigheter og den norske befolkningen er søkende. Stadig flere mener at mikrobølgestråling fra mobiltelefoner og trådløse datanett representerer en reell helserisiko. Mange mener også at norske myndigheter er i utakt med myndighetene i andre land på dette området. I en resolusjon fra 4. september 2008 uttalte for eksempel EU-parlamentet at "grenseverdiene for eksponering for elektromagnetiske felt som er satt for befolkningen generelt har gått ut på dato", "åpenbart ikke tar hensyn til utviklingen innen informasjons- og kommunikasjonsteknologi", og "ikke tar for seg problemstillinger knyttet til sårbare grupper som gravide, nyfødte og barn." Mens stadig flere land velger en "føre-var"-holdning, er kontrasten til den offisielle norske politikk på området slående.

Norges Miljøvernforbund (NMF) har i mange år utfordret myndighetene for å få redusert Norges svært høye grenseverdier for elektromagnetisk stråling. Vi har i denne forbindelse etablert et nært samarbeid med ledende internasjonale fagmiljøer og ressurspersoner på området. I november 2009 kommer ledende vitenskapsmenn fra hele verden til Norge og Stavanger, etter initiativ fra NMF, for å starte arbeidet med å formulere nye og tryggere grenseverdier. På konferansen *Electromagnetic fields and health: Science pointing to new biologically-based guidelines*, vil vi for første gang i Norge få anledning til å møte noen av disse internasjonale ekspertene. Blant deltakerne finner vi:

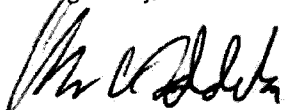
- Elihu D Richter, MD, MPH (Israel)
- Henry Lai, Professor, PhD (USA)
- Martin Blank, Professor, PhD (USA)
- Grahame Blackwell, PhD, (Storbritannia)
- Franz Adlkofer, Professor, PhD (Tyskland)
- Michael Kundi, Professor, PhD (Østerrike)
- Alvaro Augusto Almeida de Salles, Professor, PhD (Brazil)
- Stelios Zinelis, MD, PhD (Hellas)
- Anton Merkulov MSc (Russland)
- Yury Grigoriev, Professor, Dr. of Med Sci. (Russland)
- Olle Johansson, Professor, PhD (Sverige)
- Devra Lee Davis, Professor, PhD, MPH (USA)
- Carl F. Blackman, PhD (USA)
- Lloyd Morgan, MSc, (USA)
- Lukas Margaritis, PhD (Hellas)

Cindy Sage, som har vært sentral ved utarbeidelsen av referansedokumentet *The Bioinitiative Report*, er også med.

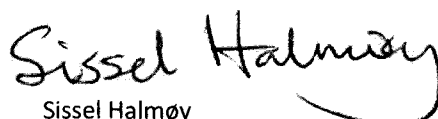
Konferansen er en helt spesiell anledning til å bli faglig oppdatert om dokumenterte helseeffekter av elektromagnetisk stråling. Disse effektene spenner over et vidt spekter, fra adferds- og hukommelsesproblemer til demenssykdommer og kreft.

Den globale, ukritiske bruken av trådløs teknologi kan vise seg å bli vår tids aller største miljøutfordring. Vi tror du vil finne konferansen interessant, og ønsker deg hjertelig velkommen. Sett av tid allerede nå. Endelig program vil bli sendt ut om kort tid. Påmelding kan gjøres direkte til emf2009@nmf.no. Kursavgift NOK 1750 / EUR 200 inklusive lunch.

Med vennlig hilsen
Norges Miljøvernforbund

Kurt Oddekalv
Daglig leder

Sissel Halmøy
Fagansvarlig, Elektromagnetisk stråling

